

КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

УКРАЇНА
Міністерство охорони здоров'я України
Харківська обласна рада
Департамент охорони здоров'я
Харківської обласної державної адміністрації
КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
"МІЖОБЛАСНИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ
МЕДИКО-ГЕНЕТИЧНИЙ ЦЕНТР - ЦЕНТР
РІДКІСНИХ (ОРФАННИХ) ЗАХВОРЮВАНЬ"

61058, м. Харків, пр. Незалежності, 13, тел. 700-32-17

E-mail: mgc@clingenetic.com.ua

№ 335/16-08-10-2016

Голові ХОР
Тетяні ЄГОРОВІЙ-ЛУЦЕНКО
від трудового колективу
КНП ХОР "МСМГЦ-ЦР(О)З"

Пропозиція щодо присвоєння імені ГРЕЧАНІНОЇ Олени Яківни
КНП ХОР «МІЖОБЛАСНИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ МЕДИКО-ГЕНЕТИЧНИЙ
ЦЕНТР – ЦЕНТР РІДКІСНИХ (ОРФАННИХ) ЗАХВОРЮВАНЬ»

З метою вшанування пам'яті жінки, вченого й лікаря, яка зробила неоціненний внесок у розвиток медичної спільноти Слобожанщини та України, а також беручи до уваги норми Закону України «Про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій» трудовий колектив ініціює питання щодо присвоєння імені ГРЕЧАНІНОЇ Олени Яківни КОМУНАЛЬНОМУ НЕКОМЕРЦІЙНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «МІЖОБЛАСНИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ МЕДИКО-ГЕНЕТИЧНИЙ ЦЕНТР – ЦЕНТР РІДКІСНИХ (ОРФАННИХ) ЗАХВОРЮВАНЬ».

Додатки до листа:

- 1) протокол засідання трудового колективу про ініціювання голові ХОР пропозиції стосовно присвоєння імені ГРЕЧАНІНОЇ Олени Яківни КОМУНАЛЬНОМУ НЕКОМЕРЦІЙНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ «МІЖОБЛАСНИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ МЕДИКО-ГЕНЕТИЧНИЙ ЦЕНТР – ЦЕНТР РІДКІСНИХ (ОРФАННИХ) ЗАХВОРЮВАНЬ»;
- 2) історична/інформаційна довідка про особу, ім'я якої ініціюють присвоїти КНП;
- 3) лист-згода близьких осіб щодо присвоєння імені.

Медичний директор

Вернігор О.Ю.

Засідання трудового колективу
КНП ХОР «Міжобласний спеціалізований медико-генетичний центр - центр
рідкісних (орфанних) захворювань»

Витяг з протоколу № 18/ I

Від 09.06.2026р.

м. Харків

Присутні на зборах:
57 працівників (членів трудового колективу)

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Обрання головуючого засідання та секретаря
2. Про розглядання питання щодо присвоєння Центру імені
ГРЕЧАНІНОЇ Олени Яківни

Головуючий засідання Вернігор О.Ю. розповіла присутнім про розглядання питання щодо присвоєння Центру імені Гречаніної Олени Яківни.

Зважаючи на вагомий вклад та великі досягнення Гречаніної Олени Яківни, особи яка була видатним науковцем, лікарем, фундатором медичної генетики Харківщини та всієї України, членом – кореспондентом НАМН України, професором, депутатом Харківської обласної ради, мала почесні звання громадянина міста Харкова та Харківської області, стала прикладом самовідданого служіння людям, медицині та науці, Харківська обласна рада ініціюємо присвоєння комунальному некомерційному підприємству Харківської обласної ради «Харківський міжобласний спеціалізований медико-генетичний центр – центр рідкісних (орфанних) захворювань» (далі – Центр) імені ГРЕЧАНІНОЇ Олени Яківни

УХВАЛИЛИ:

Висунути пропозицію щодо присвоєння Центру імені Гречаніної Олени Яківни.

Проголосували одноголосно

Голова Вернігор О.Ю.

Секретар Плугарьова І.В.

КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«Міжобласний спеціалізований медико-генетичний центр –
центр рідкісних (орфанних) захворювань»
61058, м. Харків, пр. Незалежності, 13, тел. 700-32-17
E-mail: mgc@clingenetic.com.ua

08.10.2026 № 336/26

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА
ГРЕЧАНІНА Олена Яківна
почесна громадянка м.Харкова та Харківської області,
д.мед.н., професор, чл.-кор. НАМНУ
29.11.1935-16.01.2026

Гречаніна Олена Яківна народилась 29 листопада 1935 року в сім'ї службовців у м.Харкові. У 1959 року закінчила Харківський медичний інститут. Доктор медичних наук з 1991 р., член-кореспондент НАМН України з 2003р., професор, Лауреат Державної премії в галузі науки і техніки з 1997 року, Заслужений діяч науки і техніки України з 2006 року.

Всю професіональну діяльність Гречаніна О.Я. присвятила розробці та втіленню найновіших напрямків вітчизняної та світової медичної науки в лікувальну практику. В 1965 р. створила і очолила одну з перших в країні медико-генетичних консультацій, яка в 1983р. стала провідним міжобласним медико-генетичним центром, що надає допомогу сім'ям із спадковою патологією Харківської, Полтавської, Сумської, Чернігівської, Луганської та інших областей України, а з 2007 року- пацієнтам з інших країн близького та дальнього зарубіжжя. Професор Гречаніна Олена Яківна - провідний вчений в галузі медичної генетики. За рекомендації Академії Медичних Наук створила і очолила у 1989р кафедру клінічної генетики та ультразвукової діагностики ХМАПО. Це визначило основні напрямки її подальшої наукової і практичної діяльності: діагностика та лікування аномалій статевої диференційовки та спадкових метаболічних порушень (з 1965р), медико-генетичне консультування, первинна, вторинна та третинна профілактика спадкових захворювань, пренатальна діагностика природжених вад розвитку та спадкових захворювань. Вперше

розробила і втілила в повсякденну практику програму неонатального скринінгу, яка вже понад 30 років ефективно діє в регіоні. Вперше запропонувала допологове виховання дитини, як систему первинної та вторинної профілактики спадкової патології та набутих захворювань, відкрила із своїми учнями центр допологового виховання. З 1989 року займалась УЗД, створила Асоціацію пренатальної ультразвукової діагностики, з результатами роботи якої була запрошена для участі в роботі Всесвітньої конференції із УЗД в Кіото (Токіо) і виступила із доповіддю про досвід української пренатальної діагностики. Розроблена і запроваджена нею система диспансеризації та реабілітації хворих із спадковою патологією лягла в основу ефективно діючого так званого «генетичного навігатора», безперервного нагляду за сім'єю із спадковою патологією на протязі 2-3 поколінь. Професор О.Я.Гречаніна розробила та запровадила із командою своїх учнів діагностику та реабілітацію рідкісних захворювань - гамартозів, мітохондріальних та епігенетичних хвороб, моногенних (генно-моногенних) порушень; синдромальних психіатричних захворювань; системних скелетних порушень; мітохондріальних захворювань. В 2005-2007 роках разом із американськими колегами і своїми учнями провела дослідження гаплотипів мітохондріальної ДНК та характеру мітохондріальних захворювань в Україні. Вперше була вивчена характеристика мітохондріального геному українців. Разом із вченими із Пельсільванії, Естонії визначили існування ВІЧ-протективних генів. Отримані данні і сьогодні не втратили актуальності.

Багаторічний моніторинг за сім'ями із спадковою патологією дозволив О.Я.Гречаніній створити безперервне (за віком) спостереження хворих як дітей, так і дорослих в єдиному монопольному медико-генетичному закладі. А будівля, в якій зараз знаходиться КНП ХОР МСМГЦ-ЦР(О)З, була передана медико-генетичному центру більше 25 років тому. Під керівництвом О.Я.Гречаніної був виконаний капітальний ремонт, і ось вже більше ніж чверть століття ця будівля є домом для медико-генетичної служби Слобожанщини.

Епігенетичні хвороби вивчались О.Я.Гречаніною з 90-х років минулого століття. Цей напрямок також є пріоритетом в клінічній генетиці. Останні 10 років

стали вирішальними для накопичення досвіду діагностики і лікування рідкісних хвороб та коморбідних станів. О.Я.Гречаніною та її учнями була розроблена Концепція надання допомоги пацієнтам з рідкісними хворобами в Україні, яка була затверджена Кабінетом міністрів України (2014) Єдина комплексна Програма надання допомоги сім'ям із спадковою патологією. Починаючи з 2007 року розроблений і впроваджений О.Я.Гречаніною скринінг дефіциту ферментів фолатно-метіонінового циклу. Проведене глибоке дослідження частоти поліморфізмів генів ферментів фолатно-метіонінового циклу дозволило отримати популяційний ефект, а у багатьох сім'ях попередити народження дітей із тяжкими порушеннями.

Професором О.Я.Гречаніною були створені дві кафедри клінічної генетики та ультразвукової діагностики Харківської медичної академії післядипломної освіти та ХНМУ, підготувала більш 2000 лікарів із всіх областей України. Посада проректора з навчальної роботи Харківської медичної академії післядипломної освіти дозволила розробити програму підготовки сімейних лікарів з медичної генетики, запровадити очно-заочну підготовку лікарів-генетиків для західних областей України. В 2000 році за її ініціативою та пропозицією МОЗ України, була відкрита кафедра медичної генетики Харківського Національного медичного університету, вона передала своїм учням попередню кафедру в ХМАПО. Кафедра стала і залишається опорною з медичної генетики по теперішній час. Нею підготовлено 3 доктори медичних наук та 20 кандидатів наук. З 2023 по 2026 році очолювала об'єднану кафедру акушерства, гінекології, дитячої гінекології та медичної генетики ХНМУ.

Сьогодні Харківський міжобласний спеціалізований медико-генетичний центр - центр рідкісних (орфанних) захворювань, генеральним директором якого була до 2023 року Олена Яківна Гречаніна, один з найбільш стабільно працюючих центрів України, який обслуговує населення України. Зараз очолює Центр д.мед.н., лауреат Державної премії в галузі науки та техніки, професор Ю.Б.Гречаніна. Зусиллями О.Я.Гречаніної був

створений колектив висококваліфікованих клініцистів-генетиків, відкриті найсучасніші лабораторії, в тому числі і розширеного неонатального скринінгу рідкісних захворювань, що дало можливість надавати ефективну медико-генетичну допомогу пацієнтам з рідкісними захворюваннями. В Центрі щорічно отримують допомогу від 37000 до 43000 сімей з підозрою на спадкову патологію, більше 6000 вагітних обстежуються пренатально, проводиться неонатальний скринінг новонароджених від 60000 до 100000 на рік, виконується понад 600000 біохімічних та більше 3,5 тисяч цитогенетичних досліджень, понад 9,5 тисяч молекулярно-генетичних досліджень. Під час війни О.Я.Гречаніна з першого дня працювала в робочому режимі і без перерви на війну.

До 2022 року О.Я.Гречаніна працювала директором Українського інституту клінічної генетики ХНМУ. Є почесним президентом 4 батьківських асоціацій сімей дітей із рідкісними хворобами, заступником голови Ради старійшин Слобожанщини. Має численні урядові нагороди та є Почесним Громадянином міста Харкова та Почесним Громадянином Харківської області.

На посаді Головного спеціаліста з медичної генетики в Харківській області (2010 – 2026 рр.) та Україні (2013 - 2015рр.) Гречаніна О.Я. провела значну організаційну роботу: в складі робочої групи приймала участь у створенні першого і подальших наказів МОЗ України з медичної генетики та в їх реалізації. Нею були запропоновані та втілені в систему медико-генетичної допомоги міжрайонні медико-генетичні кабінети, експедиційні виїзди, консультації хворих в інших містах України та в селах Харківщини, які продовжуються і сьогодні. Таке започаткування в генетиці було обумовлене наявністю у Олени Яківни досвіду акушерської ургентної допомоги селянам: були сотні операцій в Барвінківському, Куп'янському, Балаклійському, Красноградському та інших районах в складі виїзних реанімаційних бригад під час роботи на кафедрі акушерства та гінекології Харківського медичного інституту (1962-1986 рр.).

О.Я.Гречаніна брала участь у підготовці програми Кабінету Міністрів України з генетичного моніторингу.

Професор Гречаніна О.Я. була заступником Голови Українського товариства медичних генетиків, до 2026 року - Головою Харківського Обласного товариства медичних генетиків; президентом Української та Харківської міської Асоціацій фахівців ультразвукової діагностики в перинатології, генетиці та гінекології (до 2000р), Почесним Президентом Міської Асоціації фахівців та сімей, які мають дітей хворих на фенілкетонурію, муковісцидоз, батьківських організацій пацієнтів із хромосомними хворобами та хворобами накопичення, а з 2023 року – керівником Регіонального Центру із ФКУ. Членом американського інституту "Ультразвук у медицині", членом Всесвітньої асоціації метаболістів SSIEM, Європейської асоціації генетиків. Засновником та головним редактором фахового журналу "Клінічна генетика та перинатальна діагностика", членом редколегії декількох наукових видань України. Широко розповсюджувала знання по генетиці серед населення, вела рубрику по ТБ "Генетика в житті людини", постійно друкувала лекції для населення в періодичній пресі. Голова Благодійного фонду "Україна - дітям" в Харківській області та Президент фонду професора О.Я.Гречаніної, який надавав допомогу у підготовці молодих спеціалістів. Депутат Харківської обласної ради, заступник голови комісії з охорони здоров'я. Член Колегії Департаменту охорони здоров'я Харківської обласної державної адміністрації. Почесний громадянин м. Харкова з 2007р та Почесний громадянин Харківської області з 2016р.

О.Я. Гречаніна – автор 7 монографій, підручника з медичної генетики, понад 200 статей, більше 50-ти методичних рекомендацій та 13 Деклараційних патентів України (загалом має 678 наукових праць).

Приймала активну участь в колабораторних дослідженнях країн Європейської Співдружності (Інститут Кеннеді, Данія, європейський проект INTAS по дослідженню генетичного різноманіття української популяції та

вивчення генетики розповсюджених хвороб). Співпрацює з провідними вченими Європи та США, разом з ними проводить міжнародні консилиуми. Вона була учасником міжнародних конгресів в Вашингтоні, Кіото, Венеції, Единбурзі, Роттердамі, Парижу, Римі, Барселоні, Пловдиві, ОАЕ, Стамбулі, Копенгагені.

Сприяла налагодженню міжнародних контактів між українськими та іноземними колегами і міжнародними організаціями у сфері охорони здоров'я. Активно співпрацювала до 2022 року з колегами США, Данії, Німеччини, Болгарії тощо, компаніями Pfizer (США), Shire (США), Centogene (Німеччина). Співпраця з провідними науковими лабораторіями та фахівцями дозволила тисячам українським пацієнтам уточнити діагноз, провести адекватну, у тому числі, і патогенетичну терапію, і тим самим, значно знизити рівень інвалідизації та покращити якість життя хворих.

Професор Гречаніна О.Я. майже щорічно до війни організовувала та на високому рівні проводила Міжнародні симпозиуми та конференції з залученням провідних науковців світу. У вересні 2017 року пройшла двотижневе стажування в університеті Дюка США. Отримані знання і досвід впроваджувала в систему охорони здоров'я Слобожанщини.

За вагомі заслуги у галузі медицини та міжнародної співпраці професор Гречаніна О.Я. була нагороджена «Всесвітньою медаллю Свободи» (США, 2009 р.). У 2007 р. професору О.Я. Гречаніній було присвоєно звання «Почесний громадянин м. Харкова». Вона також є Лауреатом премії «Харків'янин року» у 2003-2009 роках. У 2016р. їй присвоєно звання «Почесний громадянин Харківської області».

Олена Яківна Гречаніна також має нагороди:

- Медаль "Ветеран труда" (1986р);
- Орден княгині Ольги III ступеня (1999р);
- Орден княгині Ольги II ступеня (2019р);
- Орден "Україна - дітям" за особистий внесок у захист дитинства та материнства, благодійність та покликання до творення добра (2001р);

- Орден "За трудові досягнення" IV ступеня (2002р);
- Орден "Слобожанська слава" (2003р);
- Медаль Федерації вчених України (2010р, 2015р);
- Грамота Чернігівської обласної адміністрації (2015р, 2016р);
- Ювілейна Чорнобильська медаль (2016р);
- Вища нагорода "Чорнобильсько-Спаский Хрест", 2018 ;
- Медаль МОЗ України
- Почесна відзнака Апарату Ради національної безпеки і оборони України I ступеня (2010р);
- Почесний професор ХНМУ (2012р);
- Почесна грамота Чернігівської обласної ради (2016р.);
- Почесна грамота Верховної Ради України (2020р.)

Медичний директор

Вернігор О.Ю.

КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«Міжобласний спеціалізований медико-генетичний центр –
центр рідкісних (орфанних) захворювань»
61058, м. Харків, пр. Незалежності, 13, тел. 700-32-17
E-mail: mgc@clingenetic.com.ua

09.10.2026 № 337/26

РОЗРАХУНКИ ТА КОШТОРИС ВИТРАТ
за рахунок спеціального фонду, пов'язаних із перейменуванням
та присвоєнням імені ГРЕЧАНІНОЇ Олени Яківни
КНП ХОР «МІЖОБЛАСНИЙ СПЕЦІАЛІЗОВАНИЙ МЕДИКО-ГЕНЕТИЧНИЙ
ЦЕНТР – ЦЕНТР РІДКІСНИХ (ОРФАННИХ) ЗАХВОРЮВАНЬ»

№	Найменування витрат	Сума, грн
1.	Витрати на зміну вивіски та інформаційних табличок	
	Зовнішня фасадна вивіска з новою назвою закладу, виготовлення та монтаж	24 000,00 грн
	Інформаційні таблички (кабінети, структурні підрозділи, стенди, покажчики)	8 000,00 грн
2.	Витрати на зміну установчих та інших офіційних документів	
	Послуги з державної реєстрації змін до відомостей про юридичну особу, внесення змін до установчих документів, підготовки та виготовлення необхідного пакета документів	5 000,00 грн
	у тому числі орієнтовний адміністративний збір за державну реєстрацію змін до відомостей про юридичну особу	1 000,00 грн
3.	Витрати на нові печатки та штампи	
	Виготовлення нових печаток, штамтів та іншої атрибутики із новим найменуванням закладу	3 000,00 грн

Загальна сума витрат: 40 000,00 грн

Головний бухгалтер

Медичний директор

Волосовець Л.М.

Вернігор О.Ю.